

Uniwersytet Medyczny
im. Karola Marcinkowskiego
w Poznaniu

KATEDRA HISTORII NAUK MEDYCZNYCH

LINKI

[Uniwersytet Medyczny w Poznaniu](#)

[Acta Medicorum Polonorum](#)

[Samorząd Studencki](#)

[IFMSA Poznań](#)

Pracownicy naukowcy Wydziału Lekarskiego i Oddziału Farmaceutycznego Uniwersytetu Poznańskiego zamordowani w Katyniu, Charkowie i Miednoje w 1940 r.

Wśród polskich oficerów zamordowanych przez Sowietów wiosną 1940 r. w Katyniu, Miednoje i Charkowie znajdowało się 26 pracowników naukowych Uniwersytetu Poznańskiego, z których 18, a więc większość, było związanych ze studiami lekarskimi lub farmaceutycznymi. Przez długie lata istnienia komunistycznej Polski, Zbrodnia Katyńska stanowiła temat zakazany, co przyczyniło się do wymazania z pamięci zbiorowej nazwisk jej ofiar. Pamięć zbiorowa jest jednak fundamentem tożsamości społecznej, dlatego misja utrwalania pamięci należy do szczególnych zadań uniwersytetów.

Niniejsza wystawa *on line* przedstawia krótkie noty biograficzne, a także zachowane fotografie i dokumenty zamordowanych w 1940 r. Katyniu, Charkowie i Miednoje pracowników naukowych Wydziału Lekarskiego i Oddziału Farmaceutycznego Wydziału Matematyczno-Przyrodniczego UP, a także innych osób prowadzących zajęcia dydaktyczne dla studentów medycyny i farmacji w okresie międzywojennym. W przypadku kilku osób, niestety, nie zachowały się żadne materiały nadające się do prezentacji. Wszystko, co o nich wiemy, to tylko skąpe dane biograficzne.

Warto przypomnieć wydarzenia poprzedzające tragiczną wiosnę 1940 r. W dniu 25 lipca 1932 r. Rzeczpospolita Polska i ZSRR zawarły pakt o nieagresji, który 5 maja 1934 r. przedłużono do dnia 31 grudnia 1945 r. Mimo obowiązywania paktu, 17 września 1939 r. ZSRR dokonał inwazji na terytorium Polski. Wojska sowieckie wzięły do niewoli około 200.000 szeregowych i oficerów polskich, na ogół nie uczestniczących w działaniach militarnych. Część z nich wywieziono w głąb Rosji. Ponad 20.000 jako „jeńców wojennych” umieszczono w specjalnych obozach w okolicach Smoleńska, Charkowa i Mińska, a wiosną 1940 r. zastrzelono w okolicznych lasach i więzieniach NKWD.

Wśród nich były Osoby związane z tradycjami Uniwersytetu Medycznego im. Karola Marcinkowskiego w Poznaniu:

Dr hab. ginekologii i położnictwa Jan Bajoński, ur. 11 grudnia 1888 r. w Raszkowie, studiował medycynę na uniwersytetach w Berlinie i Strasburgu. W 1916 r. doktoryzował się w zakresie ginekologii i położnictwa. W latach 1914-1918 zmobilizowany do armii niemieckiej, służył jako lekarz na froncie zachodnim. Powstanie wielkopolski (w tym czasie awansowany do stopnia porucznika). W czasie walk frontowych w 1919 r. był komendantem pociągu sanitarnego. W l. 1920-1921 służył na Froncie Litewsko-Białoruskim m.in. jako lekarz w 16 pułku Ułanów Wielkopolskich oraz w 14 pac. W 1922 r. przeniesiony do rezerwy. W 1928 r. habilitował się. Pracował w Klinice Ginekologii i Położnictwa UP i jako prymariusz Kliniki Położniczo-Ginekologicznej Poznańskiego Samorządu Wojewódzkiego. Członek Komisji Lekarskiej Poznańskiego Towarzystwa Przyjaciół Nauk, zginął w Katyniu.

Dr chemii Kazimierz Duczek, ur. 5 maja 1900 r. w Pabianicach. Musiał przerwać naukę w gimnazjum, by zarobić na swoje utrzymanie jako korepetytor. W 1919 r. wstąpił do Pułku Ułanów Wileńskich i został wcielony do szwadronu walczącego pod Grodnem, Białymstokiem, Płockiem i Kojdanowcem. W grudniu 1920 r. był tak wyczerpany, że został wysłany do szpitala polowego w Wilnie. Po demobilizacji dokończył naukę w gimnazjum, uzyskując maturę. Studia farmaceutyczne rozpoczął w Warszawie, kontynuował w Krakowie, a ukończył w Poznaniu, gdzie doktoryzował się z problematyki elektrosyntezy amalgamatów metali. Był starszym asystentem Zakładu Badania Środków Spożywczych UP, zginął w Charkowie.

Dr med. Wincenty Haremski, ur. 15 kwietnia 1890 r. w Palczynie, asystent Wydziału Lekarskiego UP, zginął w Charkowie.

Prof. inż. chemii Zygmunt Hetper, ur. 6 września w Krynicy koło Nowego Sącza, ukończył Politechnikę Lwowską, w czasie I wojny światowej został wcielony do armii austriackiej i dostał się do niewoli rosyjskiej. Wywieziony na Syberię, uciekł z Irkucka i poprzez Petersburg, Estonię, Niemcy, Austrię i Czechy dotarł do Nowego Sącza oddając się do dyspozycji polskiego wojska, po czym brał udział w walce z bolszewikami w 1920 r. Po demobilizacji przeniósł się do Poznania, gdzie zaangażował się w tworzenie Wyższej Szkoły Budowy Maszyn i Elektrotechniki. Ponadto prowadził zajęcia zlecone z technologii środków spożywczych dla studentów farmacji UP, zginął w Katyniu.

Dr med. Piotr Jeż, ur. 9 października 1900 r. w Słupie, starszy asystent Wydziału Lekarskiego UP, zginął w Katyniu.

Dr chemii Zbigniew Kapusiński, ur. 17 grudnia 1904 r. w Kordosie, do 1934 r. prowadził zajęcia z chemii analitycznej i jakościowej dla studentów farmacji UP, zginął w Katyniu.

Dr med. Stanisław Karwowski, ur. 9 grudnia 1906 r. w Poznaniu, syn prof. dermatologii Adama Karwowskiego, asystent wolontariusz w Klinice Otolaryngologicznej UP, zastrzelony w Twerze.

Lek. med. Zdzisław Kozłowski, ur. 8 maja 1907 r. w Grodzisku, asystent wolontariusz Wydziału Lekarskiego UP, zginął w Katyniu.

Dr med. Wincenty Łapa, ur. 14 stycznia 1897 r. w Jędrzejowie, asystent Zakładu Chemii Lekarskiej UP, zginął w Katyniu.

Lek. med. Franciszek Rost, ur. 9 listopada 1890 r. w Wielichowie, asystent Wydziału Lekarskiego UP, zginął w Katyniu.

Dr Walerian Sikorski, ur. 18 listopada 1883 r. w Budkach, metodyk i organizator wychowania fizycznego w Poznaniu, wykładowca Studium Wychowania Fizycznego UP, zginął w Katyniu.

Dr farm. Władysław Siniński, ur. 21 czerwca 1903 r. w Koźminie, adiunkt w Zakładzie Farmacji Stosowanej UP, zajmował się badaniami mikrosublimacji i reakcjami mikrochemicznymi przetworów galenowych, zginął w Katyniu.

Lek. med. Witold Steciuk, ur. 31 sierpnia 1908 r. w Kazimierzu nad Wisłą, asystent Wydziału Lekarskiego UP, zginął w Katyniu.

Doc. dr hab. chemii fizycznej Tadeusz Tucholski, ur. 30 kwietnia 1898 r. w Rogowie, uczestnik wojny polsko-bolszewickiej, docent w Zakładzie Fizyki Lekarskiej UP, kierownik Pracowni Chemiczno-Toksykologicznej Zakładu

Medycyny Sądowej UP, adiunkt na Politechnice Warszawskiej, konsultant Ministerstwa Spraw Wojskowych, zginął w Katyniu.

Mgr farm. Romuald Wasilewski, ur. 23 stycznia 1908 r., asystent w Pracowni Chemii Analitycznej Ilościowej Zakładu Chemii Farmaceutycznej UP, zginął w Katyniu.

Prof. nadzw. neurologii i psychiatrii Marcin Zieliński, ur. 21 lipca 1886 r. w Uhelnie pow. Stryj, studiował psychologię i filozofię na uniwersytetach w Lipsku i Berlinie, doktoryzował się na Uniwersytecie Jagiellońskim w 1908 r. Następnie studiował medycynę na UJ (doktorat na uniwersytecie w Wiedniu w 1914 r.). W sierpniu 1914 r. zgłosił się ochotniczo do Legionów Polskich, był lekarzem II Brygady, potem pracował w szpitalu nr 4 w Krakowie i w Klinice Psychiatrycznej UJ. W listopadzie 1918 r. zgłosił się do Wojska Polskiego, skierowany jako lekarz do „Błękitnej Armii” gen. Józefa Hallera, uczestniczył w wojnie polsko-bolszewickiej. Przeniesiony do rezerwy w 1921 r. w stopniu majora. W 1924 r. habilitował się na UJ w zakresie neurologii i psychiatrii, w 1934 r. otrzymał nominację profesorską. Jednocześnie był dyrektorem kliniki neurologicznej w Batowicach k. Krakowa oraz ordynatorem Oddziału Neurologiczno-Psychiatrycznego szpitala św. Łazarza w Krakowie. Udzielał się społecznie, był m.in. prezesem krakowskiego oddziału Związku Lekarzy Polskich. W 1938 r. objął Katedrę i Klinikę Neurologii i Psychiatrii UP, zginął w Katyniu.

Dr farm. Antoni Żochowski, ur. 27 maja 1904 r. w Umieninie, Ukończył studia farmaceutyczne na UP, w latach 1930-1931 także kurs Szkoły Podchorążych Sanitarnych w Warszawie. Uważany za bardzo zdolnego, był starszym asystentem w Zakładzie Chemii Farmaceutycznej UP, zginął w Katyniu.

Dr hab. ginekologii i położnictwa Tadeusz Żuralski, ur. 14 września 1894 r. w Biskupcu na Warmii, ukończył gimnazjum humanistyczne w Gdańsku, studiował medycynę w Krakowie, Berlinie i Rostowie, a ukończył w Królewcu. W latach I wojny światowej służył w armii niemieckiej m.in. w Macedonii i Serbii, po wojnie związany z Wydziałem Lekarskim UP (doktorat w 1920 r., habilitacja w zakresie ginekologii i położnictwa w 1928). W latach 1922-1929 naczelnym lekarzem szpitala ginekologicznego Kasy Chorych w Poznaniu, od 1931 r. był właścicielem prywatnej lecznicy ginekologiczno-położniczej dla kobiet (przy obecnej ul. Chopina), zginął w Katyniu.

Na podstawie materiałów: Archiwum UMP, CAW, Oddziału IPN w Poznaniu, Rodziny Katyńskiej.
Autor: Ania Magowska

Katyn 1940 w tradycji Uniwersytetu Medycznego w Poznaniu

Kliknij na obrazek aby otworzyć galerię. Umieść kursor w prawym górnym rogu zdjęcia i kliknij "next", aby przewinąć w prawo lub w lewym górnym rogu zdjęcia i kliknij "prev", aby przewinąć w lewo.

